

“Yn ffrydio i fywyd tragwyddol”

Dŵr, golau ac olew

Cymun Bendigaid ar Gân

Y Pedwerydd Sul cyn y Grawys

6 Chwefror 2022 am 9.15am

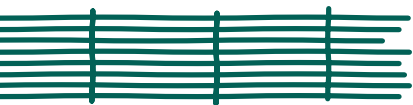

Cadeirlan
Deiniol Sant
ym Mangor

Saint Deiniol's
Cathedral
in Bangor

Croeso i Gadeirlan Deiniol Sant ym Mangor.

Rydych chi'n sefyll rwan
lle safodd Deiniol bron i
fileniwm a hanner yn ôl.

Yma, yn y flwyddyn
525, bu iddo gynnwll o'i
gwmpas gymuned lawn
ffydd, gobaith a chariad,
gan godi o'i chwmpas
ffens gyll—y **bangor**
gwreiddiol—iddi'n gysgod
ac yn noddfa.

Ein gweddi yw y cewch
chwithau, hefyd, eich
cofleidio yma gan yr un
ffydd, gobaith a chariad
a gyhoeddir gennym
heddiw ac sy'n ein
cyfareddu o hyd.

Yn Cymun hwn...

Yn y Cymun hwn byddwn yn cwrdd â
Christ mewn bara a gwin, ei Gorff a'i
Waed ef gyda ni.

1 Wrth inni ymgynnull, byddwn
yn paratoui ein hunain i gwrdd â
Christ trwy gyffesu ein pechodau
— y ffyrdd yr ydym wedi galaru Duw
yn ein bywydau — ac yn derbyn
gollyngdod, sef sicrwydd o faddeuant
Duw.

2 Yna rydyn ni'n gwrando ar
ddarlleniadau o'r Beibl, gan
ganfod yno arweiniad, her,
cysur a newydd da gan Dduw: geiriau
o obaith ac addewid y Nadolig hwn.
Ymatebwn trwy gyhoeddi ein ffydd
yn y Drindod Sanctaidd a chynnig i
Dduw ein gweddi dros bawb mewn
angen.

3 Yn galon i'n haddoliad heddiw,
byddwn yn cymryd bara a gwin,
byddwn yn gofyn am fendith
gweddnewidiol Duw arnynt, yn torri'r
bara, ac — fel aelodau o Gorff toredig,
trwsiedig Crist — byddwn yn Cymuno.

4 Daw ein haddoliad i ben wrth
inni dderbyn bendith Duw, yn
gynhالياeth inni wrth ymadael.

Waeth pa mor bell yn ôl y
gwnaethoch hynny ddiwethaf, mae
croeso i chi Gymuno yma heddiw. Os
hoffech chi Gymuno am y tro cyntaf,
neu gael eich Bedyddio, siaradwch ag
aelod o dîm yr Gadeirlan.

Ceir ffydd, gobaith a chariad yma i
bawb.

Addoli gyda ni heddiw

Mae'r llyfryn hwn yn cynnwys popeth a ddywedir ac a genir yn ystod ein haddoliad heddiw. Fe'ch gwahoddir i fynd â'r llyfryn adref gyda chi, i fyfyrion yn eich amser eich hun ar y geiriau sanctaidd sydd ynddo. Fodd bynnag, nid darllen neu arsylwi ydi addoli – ond gweithgaredd, a ninnau'n cymryd rhan, ochr yn ochr â'r rhai sy'n cynnull gyda ni ac, y tu hwnt i hynny, ochr yn ochr â llu'r nef i gyd. Dyrchefwch, felly, eich llygaid; sylwch ar liw, golau, sain, symudiad a harddwch; codwch eich llais; cyfranogwch yn yr hyn a fydd yn eich gweddnewid, o roi iddo'r cyfle.

Yn ystod ein haddoliad, rydyn ni'n dweud ac yn canu gyda'n gilydd y testun **mewn teip trwm**. Darperir cyfieithiadau o ieithoedd tramor. Mae croeso ichi wneud arwydd o'r Groes pan fydd y geiriau wedi'u marcio ag ✠. Cynigir cyfarwyddiadau eraill (rhuddellau) **mewn teip coch**; os ydych chi'n ei chael hi'n fwy cyfforddus, eisteddych yn hytrach na sefyll neu benlinio.

O'r Ddarllenfa

Pob wythnos, anfonir ebost "O'r Ddarllenfa" at danysgrifwyr gyda hysbysiadau ynghyd â delweddau wythnosol o fywyd y Gadeirlan a'r Ardal Weinidogaeth. Mae tanysgrifwyr hefyd yn derbyn diweddariadau am ddigwyddiadau a gweithgareddau arbennig. Os nad ydych chi eisoes yn danysgrifiwr, dilynwch y cod QR isod i dudalen we "O'r Ddarllenfa", a thanysgrifiwch ar waelod y dudalen, neu ewch i cadeirlan.eglwsyngnghymru.org.uk/Darllenfa/

Plant a theuluoedd ifanc

Ceir gweithgareddau a chrefftau yn ystod y Cymun Bendigaid ar Gân bob dydd Sul yng Nghapel Mair, ar gyfer unrhyw blant hyd at 11 oed. Mae'r crefftau a'r gweithgareddau yn amrywiol, gydag o leiaf un yn ymwneud â thema'r Cymun ei hun. Caiff y gofod hwn yn cael ei staffio gan oedolion cyfrifol, a bydd plant dros 5 oed yn gallu mynd a dod. Bydd plant yn parhau i fod yn gyfrifoldeb eu rhieni neu eu gwarcheidwaid bob amser. Yn y lle cyntaf, dylai plant sy'n 4 oed ac iau fod yng nghwmni rhiant neu warcheidwad oni bai bod trefniant ymlaen llaw gyda'r rhai ar ddyletswydd wedi'i wneud.

Diogelu

Mae diogelu plant ac oedolion sydd mewn perygl yn hanfodol, ac rydym wedi ymrwymo i feithrin amgylchedd lle mae pawb yn gallu addoli a chymryd rhan ym mywyd Cadeirlan Deiniol Sant yn ddiogel. Os oes gennych unrhyw bryderon, codwch nhw ar unwaith gydag aelod o dîm y Gadeirlan.

Hygyrchedd

Mae dolen glyw ar waith – gosodwch gymhorthion clyw i'r lleoliad T.

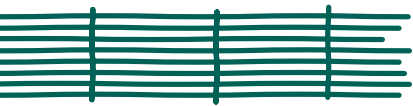
Mae copïau print bras o'r llyfryn hwn ar gael gan y stiwardiaid.

Os oes angen waffer heb glwten arnoch (yn cydymffurfio â'r gofyniad canonaidd am 20 rhan o glwten fesul miliwn), rhowch wybod i stiward.

Mae tai bach ym mhen dwyreiniol y Gadeirlan, trwy'r drws i'r chwith o'r sgrin y Cwîr.

Os bydd angen i ni adael y Gadeirlan mewn argyfwng, arhoswch ar eich heistedd a dilynwch gyfarwyddiadau'r stiwardiaid.

Trefn y gwasanaeth

Rhagarweiniad ar yr organ

Chanson de matin, Edward Elgar (1857-1934)

Wedi'r hysbysiadau, codwn ar ein traed ar ganiad y gloch

Cynnull

Emyn

O lesu, Haul Cyfiawnder glân,
llanw fy mron â'th nefol dân;
disgleiria ar fy enaid gwan
nes dod o'r anial fyd i'r lan.

Enynna 'nghalon, Iesu cu,
yn dân o gariad atat ti,
a gwna fi'n wresog yn dy waith
tra byddaf yma ar fy nhaith.

**A gwna fy nghalon dywyll i
yn olau drwy d'oleuni di;
gwasgara'r holl gymylau i gyd
sy'n cuddio gwedd dy ŵyneb-pryd.**

Geiriau

Azariah Shadrach (1774-1844)

Cerddoriaeth | "Hursley"

Alaw Hiwgenot Ffrengig o'r Katholisches Gesangbuch (c.1774)

Parhawn ar ein traed tan ddiwedd y Weddi Gasgl

Cyfarchiad

✠ Yn enw'r Tad, a'r Mab, a'r Ysbryd Glân.

Amen.

Gras a thangnefedd a fo gyda chwi.

A'th gadw di yng nghariad Crist.

"Bydd pawb sy'n yfed o'r dŵr hwn yn profi syched eto; ond pwys bynnag sy'n yfed o'r dŵr a roddaf fi iddo, ni bydd arno syched byth."

Cyffes

Gan gynnull i ddathlu'r Cymun Bendigaid er gogoniant i Dduw,
ymbaratown gan gyffesu ein pechodau,

ni sy'n methu â gweld arllwysiad calon Duw
mewn cread, cymuned a chymydog;

ni sy'n methu â dilyn Crist yn ein calonnau
mewn gweddi, defosiwn a chariad allblyg.

ni, er ymhell, y dygir ein calonnau i goflaid Duw
drwy air,agrafen a gras.

Cyd-weddiwn.

Dad nefol,

**yr ydym wedi pechu ar feddwl, gair a gweithred,
a heb wneud yr hyn a ddylem.**

**Mae'n wir ddrwg gennym,
ac yr ydym o ddifrif yn edifarhau.**

**Er mwyn dy Fab Iesu Grist a fu farw drosom,
maddeua inni'r cwbl a aeth heibio
ac arwain ni yn ei ffordd ef
i gerdded fel plant y goleuni.
Amen.**

Yr hollalluog Dduw a drugarhao wrthych,
✠ maddau ichwi a'ch rhyddhau o bechod,
a'ch cadw yn y bywyd tragwyddol.
Amen.

Kyrie eleison

Kyrie eleison. Christe eleison. Kyrie eleison.
*Arglwydd, trugarha. Crist, trugarha.
Arglwydd, trugarha.*

Cerddoriaeth

Cymun yn C, William Mathias (1934-1992)

Parhawn ar ein traed

Gweddi Gasgl

Gweddiwn.

Hollalluog a thragwyddol Dduw, deisyfwn arnat
gyfarwyddo, sancteiddio, a llywio ein calonnau a'n
cyrff yn ffyrdd dy ddeddfau ac yng ngweithredoedd dy
orchmynion, fel, trwy dy nodded gadarnaf yma a thros byth, y
byddwn yn gadwedig gorff ac enaid; trwyddo ef sy'n Grist ein
Gwaredwyr.

Amen.

Eisteddwn

Gair

Salmyddiaeth

Y Dechrau doethineb yw ofn Duw; deallus yw a'i hofnant.

R Dechrau doethineb yw ofn Duw; deallus yw a'i hofnant.

Diolchaf i Dduw â'm holl galon yng nghwmni'r uniawn, yn y gynulleidfa. Mawr yw gweithredoedd Duw, fe'u harchwilir gan bawb sy'n ymhyfrydu ynddynt.

Saif cyfiawnder Duw am byth; gwna inni gofio ei holl ryfeddodau. Graslon a thrugarog yw'r Sanctaidd Un.

R Dechrau doethineb yw ofn Duw; deallus yw a'i hofnant.

Mae Duw'n rhoi bwyd i'r rhai sy'n ei ofni, gan gofio'r cyfamod am byth. I bobl Dduw y rhoddir etifeddiaeth y cenhedloedd.

Y mae gwaith dwylo Duw yn gywir a chyfiawn, a gorchmynion ein Sanct yn ddibynadwy; y maent wedi eu sefydlu hyd byth, ac wedi eu llunio o wirionedd ac uniondeb.

R Dechrau doethineb yw ofn Duw; deallus yw a'i hofnant.

Dechrau doethineb yw ofn Duw; y mae deall da gan bawb sy'n ufudd.

Y mae moliant ein Sanct yn para byth; i bobl Dduw y rhoddir y waredigaeth.

R Dechrau doethineb yw ofn Duw; deallus yw a'i hofnant.

Salm 111
Cerddoriaeth
Simon Ogdon

Darlleniad

Darlleniad o lyfr Micha.

Dyma a ddywed eich Sanct: “Yn y dydd hwnnw,” medd y Sanctaidd Un, “fe gasglaf y cloff, a chynnull y rhai a wasgarwyd a’r rhai a gosbais; a gwnaf weddill o’r cloff, a chenedl gref o’r gwasgaredig, a theyrnasa’r Sanctaidd Un drostynt ym Mynydd Seion yn awr a hyd byth. A thithau, twr y ddiadell, mynydd tyrfa Seion, i ti y daw, ie, y daw y llywodraeth a fu, y frenhiniaeth i fendigaid Gaersalem.”

Clywch air bywyd i’n byd.

Diolch a fo i Dduw.

Micha 4:6-8

Codwn ar ein traed

Bendithio Llyfr yr Efengylau

O Dduw, yr hwn sydd o bethau anweledig yn adeiladu yn y nefoedd deml dragwyddol i’th fawredd, ac eto’r hwnnw drachefn sydd yn ymostwng i ymgartrefu gyda ni mewn temlau o waith dwylo dynol; caniatâ i ba bethau bynnag materol a neilltuir gan dy Eglwys er dyrchafiad dy fawl a’th ogoniant ddwyn i ni gynydd ysbrydol. Ac felly moes dy ✝ fendith ar y Llyfr yr Efengylau hwn, fel y llefaro trwy ein llygaid wrth ein heneidiau am y byd hwnnw sy’n anweledig, megis y cawn trwy ein haddoliad yma ymbaratoi ar gyfer yr awr fawr, fendgaid honno pan ddelo yr hyn sydd berffaith, ac, wedi cilio pob arwydd a rhith, fe’th welwn di fel yr wyt, heb un llen; trwy lesu Grist ein Gwaredwr.

Amen.

Parhawn ar ein traed, gan droi i wynebu Llyfr yr Efengylau yng Nghorff yr Eglwys

Efengyl

Y Halelwia. Halelwia. Halelwia. R Halelwia. Halelwia.

Halelwia. Y Bydd y dŵr a roddaf iddo yn troi yn ffynnon o ddŵr o’i fewn, yn ffrydio i fywyd tragwyddol. R Halelwia.

Halelwia. Halelwia.

Gras a thangnefedd a fo gyda chwi.

A'th gadw di yng nghariad Crist.

Gwrandewch yr Efengyl Sanctaidd yn ôl ✠ Sant Ioan.

Gogoniant i ti, O Grist.

Bryd hynny: Pan ddeallodd Iesu fod y Phariseaid wedi clywed ei fod ef yn ennill ac yn bedyddio mwy o ddisgyblion nag Ioan (er nad Iesu ei hun, ond ei ddisgyblion, fyddai'n bedyddio), gadawodd Jwdea ac aeth yn ôl i Galilea. Ac yr oedd yn rhaid iddo fynd trwy Samaria. Felly daeth i dref yn Samaria o'r enw Sychar, yn agos i'r darn tir a roddodd Jacob i'w fab Joseff. Yno yr oedd ffynnon Jacob, a chan fod Iesu wedi blino ar ôl ei daith eisteddodd i lawr wrth y ffynnon. Yr oedd hi tua hanner dydd. Dyma wraig o Samaria yn dod yno i dynnu dŵr. Meddai Iesu wrthi, "Rho i mi beth i'w yfed." Yr oedd ei ddisgyblion wedi mynd i'r dref i brynu bwyd. A dyma'r wraig o Samaria yn dweud wrtho, "Sut yr wyt ti, a thithau'n Iddew, yn gofyn am rywbeth i'w yfed gennyf fi, a minnau'n wraig o Samaria?" (Wrth gwrs, ni bydd yr Iddewon yn rhannu'r un llestri â'r Samariaid.) Atebodd Iesu hi, "Pe bait yn gwybod beth yw rhodd Duw, a phwy sy'n gofyn iti, 'Rho i mi beth i'w yfed', ti fyddai wedi gofyn iddo ef a byddai ef wedi rhoi i ti ddwr bywiol." "Syr," meddai'r wraig wrtho, "nid oes gennyf ddim i dynnu dŵr, ac y mae'r pydew'n ddwfn. O ble, felly, y mae gennyf y 'dŵr bywiol' yma? A wyt ti'n fwy na Jacob, ein tad ni, a roddodd y pydew inni, ac a yfodd ohono, ef ei hun a'i feibion a'i anifeiliaid?" Atebodd Iesu hi, "Bydd pawb sy'n yfed o'r dŵr hwn yn profi syched eto; ond pwy bynnag sy'n yfed o'r dŵr a roddaf fi iddo, ni bydd arno syched byth. Bydd y dŵr a roddaf iddo yn troi yn ffynnon o ddŵr o'i fewn, yn ffrydio i fywyd tragwyddol."

Dyma Efengyl ein Gwaredwr.

Moliant i ti, O Grist.

Ioan 4:1-14

Eisteddwn ar gychwyn y bregeth

Pregeth yn y gyfres "Yno bydd dy galon"

Yr Is-Ddeon

Credo

Ar y cyd, gadewch inni gadarnhau ein ffydd.

**Yr wyf yn credu ac yn ymddiried yn Nuw Dad,
a greodd bopeth sydd.**

**Yr wyf yn credu ac yn ymddiried yn ei Fab Iesu Grist,
a brynodd ddynolryw.**

**Yr wyf yn credu ac yn ymddiried yn ei Ysbryd Glân,
sy'n rhoi bywyd i bobl Dduw.**

**Yr wyf yn credu ac yn ymddiried yn un Duw,
Dad, Mab ac Ysbryd Glân.
Amen.**

Eisteddwn

Cyflwyno'r Wenwisg a Sefydlu

Cyflwyno'r Wenwisg i Goryddion

Caiff y rhai sydd i dderbyn y Wenwisg eu dwyn ymlaen gan y Cyfarwyddwr Cerdd a Phennaeth Datblygu'r Côr, a'u cyflwyno gan y Cyfarwyddwr Cerdd

Bobl Cadeirlan Deiniol Sant, cyflwynaf i chi Llewelyn, Camilla, Michael a Finn, sydd wedi cwblhau eu cyfnodau prawf ac sydd bellach yn barod i gael eu derbyn fel Coryddion yng Nghôr ein Cadeirlan.

Llewelyn, Camilla, Michael a Finn, ydych chi am fod yn un o Goryddion Côr y Gadeirlan hon?
Ydw.

A wnewch chi feithrin eich doniau, a'u hoffrymu er gogoniant i Dduw?
Gwnaf.

Yng ngwasanaeth y fangre sanctaidd hon, a fyddwch chi'n barchus, yn ffyddlon ac yn weddigar?
Byddaf.

Gweddiwn.

Hollalluog Dduw, awdur pob rhyfeddod a hyfrydwch, a elwaist dy wasanaethyddion dros fôr y canrifoedd i ganu mawl i ti yn y fangre hon; tywallt roddion dy Ysbryd Glân ar y rhai hyn ger dy fron heddiw, gan lenwi eu calonnau â'th gariad a'u genau â'th gân, fel y cyhoeddir dy ogoniant yn y ddinas hon a thrwy'r holl greadigaeth; yn Enw Sanctaidd Crist.

Amen.

Caiff y Gwenwisgoedd eu didoli gan Bennaeth Datblygu'r Côr

Llewelyn, Camilla, Michael a Finn, ar ran Cabidwl a Phobl Cadeirlan Deiniol Sant, rwy'n eich derbyn fel Coryddion yng Nhôr y Gadeirlan. Bydded Duw, awdur nefoedd a daear, yn gynhaliaeth i chi o'r bryniau, fel y bo'ch camre'n gadarn a'ch ffyrdd yn union; a bendith Duw hollalluog, y Tad, ✠ y Mab, a'r Ysbryd Glân a fo arnoch yn awr ac a drigo gyda chwi yn wastad.

Amen.

Sefydlu Ysgolheigion

Caiff yr un i'w sefydlu eu dwyn ymlaen a'u cyflwyno gan y Cyfarwyddwr Cerdd

Bobl Cadeirlan Deiniol Sant, cyflwynaf i chi Seb, sydd wedi'i benodi'n Ysgolhaig y Gân oddi mewn i Gôr ein Cadeirlan.

Gweddiwn.

O Dduw, y mae saint ac angylion yn ymhyfrydu d'addoli yn y nefoedd, bydd bresennol fyth â'th was sydd, trwy gynghanedd a cherddoriaeth, yn perffeithio'r clodydd a offrymir gan dy greadigaeth is y rhod; a chaniatâ iddo hyd yn oed yn awr gipolwg o'th wynfyd, a'i wneud yn deilwng yn yr oes a ddaw o'i ran ym moliant diderfyn dy dragwyddoldeb; yn Enw Sanctaidd Crist.

Amen.

Caiff y rhai i'w sefydlu eu harwain i Seddau'r Côr gan y Cyfarwyddwr Cerdd

Seb, ar ran Cabidwl a Phobl Cadeirlan Deiniol Sant, rwy'n dy sefydlu'n Ysgolhaig y Gân oddi mewn i Gôr y Gadeirlan. Bydded Duw'n gysgod yn d'ymyl i'th henaid, gan warchod dy fyned a'th ddyfod y feunydd; a bendith Duw hollalluog, y Tad, ✠ y Mab, a'r Ysbryd Glân a fo arnot yn awr ac a drigo gyda thi yn wastad.

Amen.

Codwn ar ein traed

Awn, bechaduriaid, at y dŵr
a darddodd ar y bryn;
ac ni gawn yfed byth heb drai
o'r afon loyw hyn.

Mae yma drugareddau rhad
i'r tlawd a'r llariaidd rai,
a rhyw fendithion maith yn stôr
sy fythol yn parhau.

Ni flinwn ganu tra bôm byw
yr oruchafiaeth hyn
enillodd Iesu un prynhawn
ar ben Calfaria fryn.

'Does yma eisiau fyth yn bod,
trysorau gras yn llawn,
er maint yr yfed a'r glanhau
sy o fore hyd brynhawn.

Fe welir myrdd 'mhen gronyn bach,
o'r dwyrain ac o'r de,
yn cydatseinio'n hyfryd am
ei ryfedd gariad e'.

Geiriau

William Williams, Pantycelyn (1717-1791)

Cerddoriaeth | "Martyrdom"

Hugh Wilson (c.1766-1824)

Parhawn ar ein traed tan y rhannwn y Tangnefedd

Deuwn i'r fangre hon â'r bara sy'n gynhaliaeth.

Fe ddaw inni'n fara'r bywyd.

Deuwn i'r fangre hon â'r gwin sy'n mwyneddio.

Fe ddaw inni'n waed einioes y byd.

Gweddi Ewcharistaidd

Gras a thangnefedd a fo gyda chwi.

A'th gadw di yng nghariad Crist.

Dyrchefwch eich calonnau.

Yr ydym yn eu dyrchafu at yr Arglwydd.

Diolchwn i'r Arglwydd ein Duw.

lawn yw rhoi ein diolch a'n clod.

lawn yn wir, ein dyletswydd a'n llawenydd bob amser ac ym mhob lle, yw diolch i ti, Dad Sanctaidd, hollalluog a bythfywiol Dduw, trwy Iesu Grist ein Harglwydd.

Gan mai ef yw ein harchoffeiriad mawr, a'n rhyddhaodd o'n pechodau ac a'n gwnaeth yn offeiriadaeth frenhinol yn dy wasanaethu di, ein Duw a'n Tad.

Felly, gyda llu'r angylion a holl gwmpeini'r nef, cyhoeddwn ogoniant dy enw ac ymuno â hwy yn eu hemyn diderfyn o fawl:

Sanct, Sanct, Sanct Arglwydd Dduw'r lluoedd, Nef a daer sy'n llawn o'th ogoniant. Gogoniant a fo i ti, O Arglwydd goruchaf.

✠ Bendigedig yw'r hwn sy'n dyfod yn enw'r Arglwydd. Hosanna yn y goruchafion.

Cerddoriaeth

Cymun yn C, William Mathias (1934-1992)

Parhawn ar ein traed

Pob moliant a diolch i ti, y gwir a'r bywiol Dduw, Crëwr pob peth, Rhoddwr bywyd. Lluniaist ni ar dy ddelw dy hun, ond yr ydym ni wedi difwyno'r ddelw honno a syrthio'n brin o'th ogoniant. Rhoddwn ddiolch i ti am anfon dy Fab i rannu ein bywyd ni; fe'i hildiaist i farwolaeth fel y câi'r byd ei achub, a'i atgyfodi oddi wrth y meirw fel y bo i ni fyw ynddo ef, ac yntau ynom ninnau.

Sancteiddia â'th Ysbryd y bara hwn a'r gwin hwn, dy roddion inni, fel y bônt i ni yn gorff a gwaed ein Hiachawdwr, Iesu Grist.

Y nos y bradychwyd ef, cymerodd fara ac, wedi rhoi diolch, fe'i torrodd a'i roi i'w ddisgyblion, gan ddweud, Cymerwch, bwytwch; hwn yw fy nghorff a roddir drosoch: gwnewch hyn er cof amdanaf. ✠

Yr un modd ar ôl swper cymerodd y cwpan, ac, wedi rhoi diolch, fe'i rhoddodd iddynt, gan ddweud, Yfwch o hwn bawb, oherwydd hwn yw fy ngwaed o'r cyfamod newydd a dywelltir drosoch a thros lawer er maddeuant pechodau: gwnewch hyn bob tro yr yfwch ef er cof amdanaf. ✠

Gadewch inni gyhoeddi dirgeledd y ffydd:

Bu farw Crist.

Atgyfododd Crist.

Daw Crist mewn gogoniant.

Fel y gorchmynnodd ef inni, O Dad, yr ydym yn cofio Iesu Grist, dy Fab. Gan gyhoeddi ei farwolaeth fuddugoliaethus, a chan ymlawenhau yn ei atgyfodiad, a disgwyl iddo ddod mewn gogoniant, deugn â'r bara hwn a'r cwpan hwn i ti. Derbyn ein haberth o ddiolch a moliant.

Adfer ac adfywia dy holl bobl, adnewydd ni a phawb y gweddiwn trostyt â'th ras a'th ✠ fendith nefol a derbyn ni yn y diwedd gyda'th holl saint i'r llawenydd diderfyn hwnnw a addawyd inni gan dy Fab, ein Harglwydd Iesu Grist.

Trwyddo ef, gydag ef, ynddo ef, yn undod yr Ysbryd Glân, eiddot ti, Dad hollalluog, yw pob anrhydedd a gogoniant, yn oes oesoedd.

✠ **Amen.**

Parhawn ar ein traed

Gweddi'r Arglwydd

Fel y dysgodd ein Hiachawdwr ni, gweddiwn yn hyderus:

Ein Tad, yr hwn wyt yn y nefoedd, sancteiddier dy enw, deled dy deyrnas, gwneled dy ewyllys; megis yn y nef, felly ar y ddaear hefyd. Dyro i ni heddiw ein bara beunyddiol a maddau i ni ein dyledion, fel y maddeuwn ninnau i'n dyledwyr. Ac nac arwain ni i brofedigaeth; eithr gwared ni rhag drwg. Canys eiddot ti yw'r deyrnas, a'r gallu, a'r gogoniant, yn oes oesoedd. Amen.

Tangnefedd

Bydd dy iachád yn ffynnu'n ein calonnau; dy gyfiawnder yn mynd o'n blaenau â'th gorff torredig yn gyflawn mewn tangnefedd.

Tangnefedd y Bythol Dduw a fo gyda chwi bob amser.

A'th gadw di yng nghariad Crist.

Rhannwn arwydd o Dangnefedd.

Rhannwn arwydd o Dangnefedd; yna penliniwn neu eisteddwn

Torri

Oen Duw, sy'n dwyn ymaith bechodau'r byd: trugarha wrthym.
Oen Duw, sy'n dwyn ymaith bechodau'r byd: trugarha wrthym.
Oen Duw, sy'n dwyn ymaith bechodau'r byd: dyro inni dy dangnefedd.

Cerddoriaeth

Cymun yn C, William Mathias (1934-1992)

Cymuno

✠ Iesu yw Oen Duw sy'n dwyn ymaith bechodau'r byd.
Gwyn eu byd y rhai a elwir i'w swper.

**Waredwr, nid wyf yn deilwng i'th dderbyn,
ond dywed y gair a chaf fy iacháu.**

Deuwn i Gymuno o'r Afrlladen Sagrafennol yn unig ar hyn o bryd

Motét

Ave, verum corpus natum de Maria Virgine, vere passum,
immolatum in Cruce pro homine. Cuius latus perforatum vero
fluxit sanguine. Esto nobis prægustatum mortis in examine. O
clemens, O pie, O dulcis Jesu, fili Mariae.

Cyfieithiad

*Henffych well, wir gorff a anwyd o Fair Forwyn
erom ni, ac â phoenau angau lanwyd er mwyn
dyn ar Galfarî; ti, o'th ystlys pan drywanwyd,
yr arllwysodd gwaed yn lli, pan ddêl y tranc a
rannwyd inni, rho dy brofi di. O drugarog, O
sanctaidd, O addfwyn Iesu, fab Mair.*

Geiriau

Emyn Ladin o'r 14eg ganrif

Cyfieithiad

Saunders Lewis (1893-1985)

Cerddoriaeth

Edward Elgar (1857-1934)

Ar ôl i bawb Gymuno, safwn i ganu'r emyn, tra y caiff ein canhwyllau eu cynnau

Emyn

Yr Arglwydd yw fy Mugail da,
diwalla f'eisiau i;
rhydd orffwys im mewn porfa fras,
caf rodio'n hedd y lli.

Efe a ddychwel f'enaid blin,
fe'm harwain i bob awr
'r hyd llwybrau ei gyfiawnder pur,
er mwyn ei enw mawr.

Pe rhodiwn drwy y dyffryn cul
nid ofnwn ddim o'i fraw;
fy nghysur a'm hamddiffyn yw
fy Mugail sydd wrth law.

Yng ngŵydd fy ngwrthwynebwyr oll
arlwya ford i mi;
ag olew ira ef fy mhen,
a'm ffiol, llawn yw hi.

Daioni a thrugaredd Duw
a'm dilyn ar fy nhaith,
a chaf gartrefu gyda'm Tad
i dragwyddoldeb maith.

Geiriau

Ieuan Samuel Jones (1918-2004)

Cerddoriaeth | "Crimond"

Jessie Seymour Irvine (1836-1887)

Parhawn ar ein traed

Ymadael

Cawn gyfle cyn y Fendith i ddiolch i'n Hystlydd wrth iddi roi'r gorau i'w
dyletswyddau

Gras a thangnefedd a fo gyda chwi.

A'th gadw di yng nghariad Crist.

Yn nyddiau eich trallod, yn nyddiau eich llawenydd, ac
ar ddydd y farn, arbeded Dduw chi; a bendith Duw
hollalluog, y Tad, ✠ y Mab, a'r Ysbryd Glân, a fo yn eich
plith ac a drigo gyda chwi yn wastad.

Amen.

Awn ymaith mewn tangnefedd.

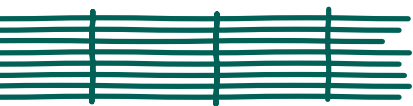
Yn Enw Crist. Amen.

Parhawn ar ein traed hyd nes i'r gweinidogion ymadael; yna eisteddwn neu ymadael

Offrymddarn ar yr organ

Cantique, Edward Elgar (1857-1934)

Hysbys

Buchedd Bangor

Mae rhifyn newydd o'n cylchgrawn, **Buchedd Bangor**, ar gael heddiw, yn rhad ac am ddim. Mae'n cynnig cymysgedd o ddeunydd defosiynol a gwybodaeth ymarferol am fywyd y Gadeirlan a Bro Deiniol. A fydddech cystal â mynd â chopi gyda chi, ac eraill i'w rannu â'r rhai a hoffai wybod am ein bywyd ar y cyd. Mae ein diolch yn fawr i bawb sydd wedi gweithio'n galed i gynllunio ymlaen llaw, i ysgrifennu erthyglau ac i gasglu deunydd.

Datganiadau Paned

Pob dydd Iau

11.15am am 45 munud

Paned a chacen o 10.45am

Braf oedd gweld cymaint o bobl yn y cyntaf o'n Datganiadau Paned newydd ddydd Iau diwethaf, i glywed ein Cyfarwyddwr Cerdd yn rhoi'r organ ar waith.

Mae rhaglen lawn ar gyfer y tymor i ddod yn ymddangos yn rhifyn newydd **Buchedd Bangor**. Cefnogwch y fenter hon os gallwch, a lledaenwch y newyddion.

10 Chwefror | Martin Brown | Organ

17 Chwefror | Sarah Jones | Soprano

Clas

Clas yw'r teitl ar gyfer fforwm Zoom bob pythefnos, a fydd yn ymgynnull ar ddydd Llun am 6.30pm, i roi

cyfle inni ddysgu, trafod a myfyrio. Yn bennaf, bydd sesiynau **Clas** yn cynnwys yr Is-Ddeon ac aelodau eraill o dîm y Gadeirlan mewn sgwrs â gwestai, am eu bywyd neu bwnc penodol y maent yn arbenigwr arno. Yna bydd cyfle i holi a thrafod. Disgwylwch i bob sesiwn bara rhwng 45 munud ac awr.

Ystyriwch ymuno â ni mewn sgwrs a myfyrdod. ID cyfarfod Zoom yw **857 3402 4520** a'r cod pas yw **606397**, a bydd yr ystafell Zoom ar agor o 6.15pm.

Mae rhaglen lawn o bum sesiwn ar gyfer y tymor i ddod yn ymddangos yn rhifyn newydd **Buchedd Bangor**. Ystwyriwch fynychu os gallwch, a lledaenwch y newyddion.

7 Chwefror

Y Canon dros Fywyd Cynulleidfaoel a'r Is-Ddeon yn cyflwyno ein cyfres bregethu newydd, "Yno bydd dy galon"

21 Chwefror

Yr Is-Ddeon mewn sgwrs â Mary Stallard, Esgob Cynorthwyol newydd Bangor

Banc Bwyd y Gadeirlan

Mae erthygl drawiadol iawn yn **Buchedd Bangor** am weinidogaeth y Banc Bwyd. Cofiwch y weinidogaeth allweddol honno yn eich gweddïau, os gwelwch yn dda.

Cabidwl

Bydd Cabidwl y Gadeirlan (ymddiriedolwyr y Gadeirlan) yn cwrdd ar Zoom ar 14 Chwefror.

Ein gweddi

Ein hesgobaeth Mary Stallard, wrth iddi baratoi am ei Chysegriad

Yn glâf Lis Perkins; Blodwen Maria Jones

A fu farw'n ddiweddar Billy; Rohan Donaldson; David Tecwyn Roberts

Gŵyl goffa —

Yr wythnos

Yn ddyddiol, Llun i Sadwrn

11am-3pm Cadeirlan ar agor i bawb

12.30pm Cymun Bendigaid | Holy Eucharist

Dydd Llun

6.30pm Clas

Dydd Mawrth

5.30pm Gosber ar Gân | Choral Evensong

Ymatebion | Responses, Nardone
Yn F | in F, Long
Love one another, Wesley
Voluntary in D, Croft

Dydd Iau

11.15am Datganiad Paned | Coffee-break Recital

5.30pm Gosber ar Gân | Choral Evensong

Ymatebion | Responses, Smith
Gwasanaeth Fauxbourdon |
Fauxbourdon Service Ley
If ye love me, Tallis
Diapason Movement, Keeble

13 Chwefror | Y Trydydd Sul cyn y Grawys | Septwagesima

8.15am Holy Eucharist

9.15am Cymun Bendigaid ar Gân

Y Canon dros Fywyd Cynulledfaol yn pregethu
Rêverie, Vierende
Cymun y Cymry ii, Harper
Fel y brefa, Palestrina
Ffatasi Gorawl ar "Lasst uns erfreuen", Peeters

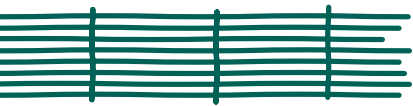
11am Choral Holy Eucharist

The Canon for Congregational Life preaching
Intrada, Ireland
Communion Service in C, Ireland
Thou visitest the earth, Greene
Grand Choeur in March form in Gregorian tonality, Guilmant

3.30pm Gosber ar Gân | Choral Evensong

Ymatebion | Responses, Smith
The Fourth Service, Batten
Lord, for thy tender mercy's sake, Farrant
Voluntary in D Minor, Long

Cefnogaeth

Caiff y fangre sanctaidd hon llawn ffydd, gobaith a chariad, a phopeth sy'n digwydd yma, ei chynnal gan eich haelioni chi.

1 I roi rhodd ar-lein ar eich ffôn heddiw, sganiwch y cod QR isod.

2 Defnyddiwch ein peiriant rhoi digyswllt yng nghefn Corff yr Eglwys i dapio'ch cerdyn neu'ch ffôn.

3 Rhowch rodd arian parod yn un o'r basgedi casglu rhoddion yng nghefn Corff yr Eglwys heddiw.

4 I sefydlu rhodd Debyd Uniongyrchol misol, gyda'r opsiwn i ychwanegu Cymorth Rhodd, chwiliwch ar-lein am "Eglwys yng Nghymru Rhoi yn Syth" a dewis "Bro Deiniol" o dan "Buddiolwr".

Trwy roi rhodd, byddwch yn ein helpu i barhau â'n gwaith hanfodol.

Cadeirlan ac Eglwys Archesgobol Deiniol Sant ym Mangor

Esgob ac Archesgob Cymru
Y Parchediacaf Andrew T. G. John

Is-Ddeon

Canon Siôn B. E. Rhys Evans

sionrhys.evans@eglwysyngnghymru.org.uk

Canon dros Fywyd Cynulleidfaoel

Canon Tracy Jones

tracyjones@eglwysyngnghymru.org.uk

Cyfarwyddwr Cerdd

Joe Cooper

joecooper@eglwysyngnghymru.org.uk

Organydd

Martin Brown

martinbrown@eglwysyngnghymru.org.uk

Gweinidog Teulu

Naomi Wood

naomiwood@eglwysyngnghymru.org.uk

Cwstos

Simon Taylor

simontaylor@eglwysyngnghymru.org.uk

Clerc y Cabidwl

Robert Jones

robertjones@eglwysyngnghymru.org.uk

Canon Emeritus

Canon Angela Williams

Aelodau o Goleg Offeiriadol y Gadeirlan

Y Parchg Ddr John Prysor-Jones, y Tra Pharchg

Athro Gordon McPhate, y Parchg Peter Kaye

Darlennydd

Elma Taylor

Rhif elusen 1158340

Cynaliadwyedd a chaniatâd

Rydym yn defnyddio papur sydd wedi ei ailgylchu 100% a'i gynhyrchu â charbon deuocsid isel.

Caiff rhai o'n gwasanaethau'n eu ffrydio ar Facebook o gamera ym mhen dwyreiniol Corff yr Eglwys sy'n wynebu'r dwyrain, ac mae'r recordiad ar gael wedi hynny ar dudalen Facebook y Gadeirlan. Efallai y bydd ffotograffydd swyddogol ar ddyletswydd. Mae eich presenoldeb yn gyfystyr â'ch caniatâd i gael eich cynnwys mewn unrhyw ffilmio, tynnu lluniau, recordio sain neu ddarlledu. Os nad ydych am i ffotograff ohonoch chi neu blentyn yn eich gofal gael ei ddefnyddio gan y Gadeirlan, siaradwch ag aelod o dîm y Gadeirlan.

Cydnabyddiaethau

Atgynhyrchir deunydd yn y drefn hon o wasanaeth o dan CLL 280874. Mae'r gwasanaeth hwn yn cynnwys rhannau o'r **Drefn ar gyfer y Cymun Bendigaid 2004** hawlfraint © Gwasg yr Eglwys yng Nghymru 2004 Mae'r llythoedd a'r salmyddiaeth Gymraeg yn seiliedig ar **The New Revised Standard Version of the Bible ac Y Beibl Cymraeg Newydd: Argraffiad Diwygiedig**. Daw cytgan y salmyddiaeth Gymraeg o Nicander, **Y Psallwyr** (1850) a'r salmyddiaeth Saesneg o **The Saint Helena Breviary** (2019).

Ar y clawr ceir rhan o "Gwraig yn Gweddio o flaen Allor, Sbaen" gan Anne Redpath (1895-1965) yng Nghasgliad Fleming.

